

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Дашавського ліцею
Стрийської міської ради
Михайло МИХАЙЛЕВИЧ
Наказ №84 від 29.08.2025р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Дашавського ліцею
Стрийської міської ради Стрийського району
Львівської області
на 2025/2026 навчальний рік

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
(протокол № 1 від 29.08.2025 р.)

ЗМІСТ

Вступна частина.

1. Загальні положення. Нормативне забезпечення
2. Організація освітнього процесу в Дашавському ліцеї на 2025-2026 н.р.
Пояснювальна записка до освітньої програми.
3. Освітня програма I ступеня навчання (1-4 класи).
4. Освітня програма II ступеня навчання (5-8 класи).
5. Перелік модельних навчальних програм для 5-8-х класів.
6. Освітня програма II ступеня навчання (9 клас).
7. Освітня програма III ступеня навчання (10-11 класи).
8. Навчальні плани.

I. Вступна частина

1.1. Нормативне забезпечення.

Організація освітнього процесу в Дашавському ліцеї у 2025-2026 н.р. здійснюватиметься відповідно до:

- **Закону України «Про освіту»**(ст 33)від 05.09.2017 №2145-VIII;
- **Закону України «Про повну загальну середню освіту»** (ст.11) від 16.01.2020 №463-IX;
- **Постанов КМУ:**
 - від 21.02.2018 року №87 «Про затвердження державного стандарту початкової освіти», зі змінами від 24.07.2019 року №688;
 - від 30.09.2020 року №898 «Про затвердження державного стандарту базової середньої освіти»;
 - від 23.11.2011 року №1392 «Про затвердження державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»;
 - від 13.09.2017 року №684 « Про затвердження Порядку ведення обліку дітей шкільного віку та учнів»;
- **Типової освітньої програми:**
 - розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна (наказ МОН України від 12.08.2022 №743-22 р «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів та 3-4 класів ЗЗСО».
 - «Про внесення змін до Типової освітньої програми для 5-9 класів ЗЗСО» наказ МОН України від 09.08.2024р. № 1120.
- **Типової освітньої програми** закладів загальної середньої освіти II ступеня для 9 кл., затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року № 405.
- **Типової освітньої програми** закладів загальної середньої освіти III ступеня для 10-11 кл., затвердженої наказом МОН України від 20.06.2025 року № 890
- **Наказів МОН України:**
 - Наказ МОН України №1093 від 02.08.2024р. « Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»
 - Наказ МОН України № 1112 від 07.08.2024р.» Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні».
 - Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах,затвердженого Постановою КМУ від 15.08.2011 року №872(зі змінами, внесеними Постановою КМУ від 09.08.2017 року №558»;
 - від 07.01.2019 №1369 «Про затвердження Порядку проведення ДПА»;
 - від 08.05.2019 року №621 «Про внесення змін до наказу МОН України від 14.07.2015 року №762 «Про порядок переведення учнів (вихованців) ЗЗСО до наступного класу», лист МОН України від 18.07.2019 року №1/9-471 « Щодо окремих питань переведення учнів ЗЗСО до наступного класу», наказ МОН України від 01.03.2021 року №268 «Деякі питання переведення учнів на наступний рік навчання»;

-від 13.07.2021 року №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;

-від 26.12.2017 року №1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти»;

-від 15.08.2016 року №974 «Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України»;

- від 16.05.2019 року №659 «Про затвердження Правил про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу»;

Лист МОН від 14.08.2020 року №1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти та попередження і протидії булінгу»;

Наказу МОЗ від 25.09.2020 року №2205 (чинний з 01.01 2021 року) «Про затвердження Санітарного регламенту для ЗЗСО»;

Лист МОН України від 05.06.2024р.№ 1/9979-24 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду – 2024-2025н.р.

Лист МОН України №1/13007-24 від 22.07.2024р.» Про методичні рекомендації щодо соціалізації та інтеграції внутрішньо переміщених осіб у громадах».

Лист Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 14.06.2022 року №03-1870/162-2 «Про організацію укриттів працівників та дітей у закладах освіти»;

Наказ МОН України від 08.09.2020 року №1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання»;

Наказ МОН України від 02.08.2024 року №1093 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти».

Наказ МОН України від 28.03.2022 року №274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»;

Наказ МОН України від 15.05.2023 №563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти у ЗЗСО в умовах воєнного стану».

Наказ МОН України від 13.07.2023р.№813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 кл. ЗЗСО».

Методичні рекомендації «Безпечне освітнє середовище».Надання індивідуальної підтримки учням з ООП.

Наказ МОН України від 08.08.2022р.№707 «Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у ЗЗСО в електронній формі».

Наказ МОН України від 01.08.2022р.№1371 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України»(щодо тривалості онлайн – уроків для школярів).

Наказ МОН України від 03.06.2025р. №808 «Зміни до нормативно–правових актів, що стосуються організації навчального процесу у школах та інших освітніх

закладах».

Наказ МОН України від 20.08.2025 р. № 1162 «Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»

Наказ МОН України від 20.08.2025 р. № 1163 «Про затвердження концептуальних засад освітніх галузей та дорожньої карти реалізації концептуальних засад освітніх галузей на 2025-2030 роки.»

Наказ МОН України від 03.06.2025 р. № 808 «Зміни до нормативно-правових актів, що стосуються організації навчального процесу у школах та інших освітніх закладах»

Освітня програма визначає:

– загальний обсяг навчального навантаження; зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;

– очікувані результати навчання учнів;

– рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

– вимоги до осіб, які працюватимуть за цією освітньою програмою.

Перед школою поставлені такі цілі освітнього процесу:

– забезпечення засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;

– забезпечення наступності освітніх програм усіх рівнів;

– створення основи для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;

– формування позитивної мотивації учнів до навчальної діяльності;

– забезпечення соціально-педагогічних відносин, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;

– підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;

– проведення атестації та сертифікації педагогів;

– цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи;

– забезпечення якісного виконання освітньої програми в умовах дистанційного навчання під час введення карантину

**Організація освітнього процесу в
Дашавському ліцеї на 2025-2026 н.р.
Пояснювальна записка до освітньої програми.**

Ліцей має статус україномовного.

Відповідно до Постанови КМУ від 20.08.2025 №1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» 2025/2026 н.р. у закладах середньої освіти починається з 01 вересня святом – День знань і триває не менше 175 навчальних днів, і закінчується не пізніше 1 липня 2026 року. Зарахування до початкової школи проводиться без проведення конкурсів.

У випускних класах (4,9 класи) проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень учнів відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів у системі загальної середньої освіти. Вручення документів про освіту проводиться для випускників 4, 9, 11 кл. учервні місяці 2026 року.

У Дашавському ліцеї нараховується 17 класів (І ст. – 4 класи, II ст. – 10 класів, III ст. – 3 класи), у яких навчається 352 учнів, з них:

- у 1-4 класах –82 учні;
- у 5-9 класах –206 учнів;
- у 10-11 класах – 64 учні.
- на екстернатній формі навчання –30 учнів;
- організовано інклюзивне навчання для 5 учнів: 1 клас -1 учень, 3 клас – 2 учні, 5-А клас – 1 учень, 8-А клас – 1 учень.

Освітня програма для 1-4 класів складена відповідно до:

Типової освітньої програми для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 р. № 743).

Курс за вибором – основи християнської етики (1-4 кл.) - 0,5 годин.

Індивідуальні заняття – математика (1-4 кл.) - 0,5 годин.

Освітня програма на рівні базової середньої освіти:

У 5-8 класах відповідно до Типової освітньої програми для учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024р. № 1120).

Курс за вибором відведено на вивчення основ християнської етики (1 год), етики «Соціально-емоційне та етичне навчання» (0,5 год)

У 9 класі відповідно до «Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. № 405.

Додатковий час на факультативні та індивідуальні заняття розділені таким чином:

- основи християнської етики 9 кл. - 0,5 год.
за програмою МОН України, від 21.07.2022 р. (протокол №6)
- Медіаграмотність 9 клас – 1 год.
програма затверджена Листом ІІ ІМЗО від 29.03.2018 р. № 22.1./12-Г-184

Індивідуальні заняття:

- Історія України -9 кл. -1 год.

Освітня програма для 10-11 класів розроблена за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. № 408 за рівнем стандарту.

На підсилення вивчення інваріативної складової рівня стандарту:

- українська мова 10 кл. – 1 год.;	- українська мова 11 кл. – 1 год;
- англійська мова 10 кл – 1 год.;	- англійська мова 11 кл – 1 год.;
- математика 10 кл.- 1 год.;	- математика 11 кл.- 1 год.;
- хімія 10 кл. -0,5 год.;	- хімія 10 кл. - 1 год.

Факультативні заняття:

- основи християнської етики 10,11 кл. - 0,5 год.
за програмою МОН України, від 21.07.2022 р. (протокол №6);
- історія України «Видатні постаті України I половини XX ст.» 10 кл – 1 год. Лист МОНУ № 1/11-1652;
- «Стилістика сучасної української мови» О.Авраменко. 11 кл. – 1 год.
Лист ПТЗО від 03.07.2017 р. № 21.1/12-Г-314;
- математика 10 кл.- 1 год.
лист МОНУ №1/11-9682 від 11.09.2022р.
- «Етика і психологія сімейного виховання» Черноусова Л.І. 10 ,11 кл. – 1 год. Лист Мон України ПТЗО від 15.05.2013 р. № 14.1/12-Г-165.
- історія України «Видатні постаті України II половини XX ст.» 11 кл – 1 год. Лист МОНУ № 1/11-1652;

Індивідуальні заняття:

- хімія 10 кл. – 1 год., 11-кл. – 0,5 год.
- англійська мова 11кл. – 1 год.

Модулі фізичної культури та технологій

Беручи до уваги матеріально-технічну базу школи, кліматичні умови, гендерність і рівень безпеки вчителів фізичної культури працює за модульною системою. Вона складається з двох інваріативних: теоретико-методичні знання та загально-фізична підготовка (здійснюється на кожному уроці) та кількох варіативних модулів: легка атлетика, футбол, волейбол, баскетбол. На фізичну культуру у 5-8 кл. вибрано 12 варіативних модулів.

Вчителі технологій виконують вимоги програми таким чином:

у 5-8 кл. 6-10 основних та 2 міні-проекти запрограмою МОН, наказ № 795 від 12.07. 2021 р. зі змінами від 10.08.2021 № 898.

у 9 кл. за оновленою програмою МОН, наказ № 804 від 07.06.2017 р., яка передбачає 2 основних і 2 міні-проекти з трудового навчання.

10-11 кл. за оновленою програмою, наказ МОН України від 23.10.2017 р. № 1407:

10 кл. – 2 модулі;

11 кл. – 1 модуль.

Поділ класів на групи здійснюється відповідно до наказу МОН від 03.06.2025 р. № 808 «Зміни до нормативно-правових актів, що стосуються організації навчального процесу у школах та інших освітніх закладах», які стосуються наказу «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів

спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за №229/6517 (зі змінами).

При вивченні інформатики поділ на групи здійснюється в 4, 5-А, 5-Б, 6-А, 6-Б, 7-А, 7-Б, 8-А, 8-Б, 9-Б, 10, 11-А, 11-Б кл. відповідно до наказу МОН України №128 від 20.02.2002 р. та змін внесених наказом від 03.06.2025р.№808.

Предмет Захист України (2 год) у 10-11 кл. здійснюється на базі Стрийського міжшкільного ресурсного центру.

Освітній процес організований за семестровою системою. Освітні плани зорієнтовані на роботу школи за 5-денним робочим тижнем. Заняття організовані в одну зміну. Початок занять о 8.30 год.

Орієнтовна структура 2025-2026 навчального року:

1. Навчальний рік:

Початок: 01 вересня 2025 року.

Закінчення: 05 червня 2026 року.

2. Тривалість навчального року: 1-4 кл – 175 днів, 5-11 кл – 175 днів.

3. Структура навчального року:

I семестр – з 01 вересня 2025 року по 24 грудня 2025 року (78 днів);

II семестр – з 12 січня 2026 року по 05 червня 2026 року (97 днів).

Осінні канікули – з 27 жовтня по 02 листопада 2025 р. (7 днів);

Зимові канікули – з 25 грудня 2025 р. по 11 січня 2026 р. (18 днів);

Весняні канікули – з 02 березня по 08 березня 2026 р. (7 днів);

Великодні канікули – з 10 квітня по 14 квітня 2026 р. (5 днів).

Загальна тривалість канікулів – 37 днів.

Режим роботи закладу:

- мова навчання – українська;
- режим навчання – п'ятиденний;
- заняття – однозмінне з очною формою навчання;
- 30 учнів ліцею будуть навчатися за екстернатною формою навчання (ухвала педагогічної ради – протокол № 1 від 29.08.2025р.);
- початок занять – о 8.30 годині;
- тривалість уроків початковій школі та основній відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- тривалість перерв відповідно до чинного Положення про загальноосвітній навчальний заклад (постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 № 778).

Режим робочого дня:

Тривалість уроків

- 1 клас - 35 хвилин,
- 2-4 класи - 40 хвилин,
- 5-11 класи - 45 хвилин.

Тривалість перерв:

- 1 кл. – 15 хв. і 30 хв;
- 2- 4 кл. 10 хв. і 25 хв.;

– 5-11 кл. – 10 хв. і 20 хв.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Гурткові заняття проводяться після основних занять з обов'язковою перервою за окремим розкладом.

У закладі створено **інклюзивні класи** (1, 3 та 8-А) для навчання учнів з особливими освітніми потребами. Косінській Софії (1 клас) – IV рівень, Іванейку Ярославу (3 клас), Пронюк Олені (3 кл.)- III рівень підтримки, Денисенко Єгору (5-А клас)) - IV рівень підтримки та Котику Володимиру (8-А клас)- IV рівень підтримки. Учням інклюзивної форми навчання надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки та рекомендаціями ІРЦ.

У зв'язку із введенням воєнного стану в Україні, яка розпочався у 2022 році, забезпечення якісного виконання освітньої програми в 2025/2026 навчальному році в ліцеї можливе впровадження дистанційного навчання за допомогою платформ Zoom, Google Classroom.

Затверджено на засіданні педагогічної ради від 29.08.2015 року (протокол № 1).

Загальні положення освітньої програми

І ступеня навчання (1-4 класи)

Освітня програма Дашавського ліцею Стрийської міської ради Стрийського району Львівської області І ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688), наказу МОН України від 12.08.2022 №743-22 р «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів та 3-4 класів ЗЗСО».

Освітня програма початкової освіти (далі - Освітня програма) окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти (далі – Державний стандарт).

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей. Освітню програму в 1-4 класах НУШ укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна (**українська мова** (мова і читання), **англійська мова**)
- Математична (**математика**)
- Громадянська та історична, природнича, соціальна та здоров'язбережувальна (**«Я досліджую світ»**)
- Мистецька (**мистецтво або музичне мистецтво і образотворче мистецтво**)
- Технологічна (**дизайн і технології**)
- Інформатична (**інформатика з 3 класу**)
- Фізкультурна (**фізична культура**).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості

перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних планах (додаток № 1).

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності викладання у початковій школі повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями; в 1-4 класах працюють вчителі, що пройшли курси і отримали сертифікат НУШ;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності – Державний стандарт, навчальні програми, підручники, які мають гриф МОН;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – для учнів 1-4 класів створюється цілісне і креативне освітнє середовище згідно вимог НУШ; за кожним класом закріплено окремий кабінет, а для проведення уроків інформатики учні можуть використовувати можливості спеціалізований кабінет старшої школи.
- якість проведення навчальних занять – за якісне і вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність;
- - моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться згідно вимог навчальних програм та обліковується у класному журналі.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня 2025/2026 навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня 2025/2026 навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня 2025 року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» оцінювання ґрунтується на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Відповідно до п.28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формування суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

формуального оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/ очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/ освітньою програмою.

Результат оцінювання особистісних надбань учнів у 1-2 класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання у 1-2 класах буде здійснюватися вербальною оцінкою, яка може бути виражена як усно, так і письмово. Результат оцінювання особистісних надбань учнів у 3-4 класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання у 3-4 класах буде здійснюватися рівневою оцінкою (на підставі рішення педагогічної ради від 30.08.2024 року №1), яка може бути виражена як усно, так і письмово. Рівень результату навчання з урахуванням динаміки його досягнення позначатиметься буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В) (Наказ МОН від 13 липня 2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»).

На основі освітньої програми складено навчальний план.

Загальні положення освітньої програми

II ступеня навчання (5-8 класи)

I. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5 класу складає 1085 годин/навчальний рік, для учнів 6 класу - 1190 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Дашавського ліцею.

Освітню програму ліцею укладено за дев'ятьма основними освітніми галузями.

Освітня галузь **«Мовно-літературна»** має на меті формування комунікативної і літературної компетенції, що базується на знаннях, уміннях пізнавального і творчого типу, соціальних навичках, світоглядних переконаннях тощо. Зміст освітньої галузі ґрунтується на принципі наступності між початковою, основною і старшою школою, враховує мовну та літературну підготовку учнів початкової школи.

Освітня галузь **«Мовно-літературна»** складається з мовного і літературного компонентів, кожен з яких має свої складові. Зокрема, до мовного компонента вищезазначеної програми входять: українська мова, англійська мова, а до літературного – українська, зарубіжна література (літературна освіта).

Кожен з компонентів та їх складові містять кілька наскрізних змістових ліній. Змістовими лініями мовного компонента є мовлення, мовна, соціокультурна і діяльнісна (стратегічна).

Освітня галузь **«Мистецька»** розкриває розмаїття жанрів і стилів українського та світового мистецтва, своєрідність вітчизняної художньої культури як складової частини світових культуротворчих процесів, особливості культурних регіонів світу, основи естетичних знань. Метою цієї освітньої галузі є розвиток особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва, здатність до сприймання, розуміння і створення художніх образів, художньо-творча самореалізація і духовне самовдосконалення.

Реалізація цієї мети ставить вимоги до загального змісту освітньої галузі **«Мистецька»**, в основу визначення якого покладено такі принципи: генетичний і функціональний взаємозв'язок художньої культури, суспільства і внутрішнього художнього світу особистості; усвідомлення учнями ідеї цілісності естетичної культури, жанрово-стильової і видової специфіки мистецтв; осмислення учнями закономірностей історичної еволюції мистецтв і художньої культури в цілому.

Зміст шкільної освіти через освітню галузь **«Мистецька»** розроблений з метою цілісного сприймання культурного простору та визначення його оптимального обсягу. Цей зміст реалізується в конкретних навчальних предметах. Змістові лінії цієї освітньої галузі включають такі види мистецтва: музичне, образотворче мистецтво.

Освітня галузь **«Математична»**, метою якої є опанування учнями системи математичних знань, навичок і умінь, необхідних у повсякденному житті та майбутній трудовій діяльності, достатніх для успішного оволодіння іншими освітніми галузями знань і забезпечення неперервної освіти; формування в учнів наукового світогляду, уявлень про ідеї і методи математики, її роль у пізнанні дійсності; інтелектуальний розвиток учнів (логічного мислення і просторової

уяви, алгоритмічної, інформаційної та графічної культури, пам'яті, уваги, інтуїції); економічне, екологічне, естетичне, громадянське виховання, формування позитивних рис особистості.

Освітня галузь структурована за такими змістовими лініями: числа; вирази; рівняння і нерівності; функції; елементи комбінаторики; початок теорії ймовірностей та елементи статистики; геометричні фігури; геометричні величини.

Освітня галузь «Математична» в рамках освітньої програми Загірненської гімназії забезпечує успішне вивчення інших дисциплін, насамперед природничо-наукового циклу, як-от: пізнаємо природу, фізики, хімії, біології, географії, інформатики. Це пояснюється розширенням сфери застосування математики в науках, де вона є не лише галуззю знань, а й потужним методом наукового пізнання.

Зміст освітньої галузі формується за принципом наступності між початковою, основною і старшою школою, враховуючи математичну підготовку учнів початкової школи за змістовими лініями освітньої галузі «Математика».

Освітня галузь **«Природнича»**, основною метою якої є розвиток учнів за допомогою засобів навчальних предметів, що складають інтегрований курс «Пізнаємо природу» у 5-6 класах, як наукову галузь, формування наукового світогляду і критичного мислення учнів завдяки засвоєнню ними основних понять і законів природничих наук та методів наукового пізнання, вироблення умінь застосовувати набуті знання і приймати виважені рішення в природокористуванні.

Відповідно до цієї мети в учнів формується система знань з основ природничих наук, необхідна для адекватного світосприймання та уявлення про сучасну природничо-наукову картину світу, вони опановують науковий стиль мислення, усвідомлюють способи діяльності і ціннісні орієнтації, які дають змогу зрозуміти наукові основи сучасного виробництва, техніки і технологій, безпечно жити у сучасному високотехнологічному суспільстві і цивілізовано взаємодіяти з природним середовищем.

Зміст освітньої галузі ґрунтується на принципі наступності між початковою та основною, основною і старшою школою, між загальною середньою і вищою освітою. Зокрема, він враховує природознавчу підготовку учнів початкової школи за змістовими лініями освітньої галузі «Я пізнаю світ». Зміст освітньої галузі в старшій школі ґрунтується на базовій загальноосвітній підготовці учнів основної школи з основ природничих наук. Цим забезпечується наступність навчання в початковій, основній і старшій школах.

Зміст освітньої галузі «Природнича» реалізовується через окремі навчальні предмети (інтегрований курс «Пізнаємо природу» (5-6 клас), біологія, географія, фізика, хімія), що відображають основи відповідних фундаментальних наук.

Освітня галузь **«Технологічна»**, мета якої полягає у формуванні технічно, технологічно освіченої особистості, підготовленої до життя та активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства, життєво необхідних знань, умінь і навичок ведення домашнього господарства і сімейної економіки, основних компонентів інформаційної культури учнів, забезпеченні умов для їх професійного самовизначення, виробленні в них навичок творчої діяльності, вихованні культури праці, здійсненні допрофесійної та професійної підготовки за їх бажанням і з урахуванням індивідуальних можливостей.

Структурування змістового наповнення галузі відбувається на основі таких змістових ліній, як-от: людина в технічному середовищі; технологічна діяльність людини; соціально-професійне орієнтування людини на ринку праці; графічна культура людини; людина та інформаційна діяльність; проектна діяльність людини у сфері матеріальної культури.

Усі змістові лінії є наскрізними для реалізації змісту галузі в основній і старшій школі та ґрунтовані на наступності між початковою, основною, старшою та вищою освітою.

Змістове наповнення предметів (технічна праця, обслуговуюча праця) освітньої галузі в рамках освітньої програми Загірненської гімназії має чітко виражену прикладну спрямованість і реалізовується головним чином на основі практичних форм і методів організації занять.

Освітня галузь **«Фізична культура»** є важливою складовою частиною системи освіти та виховання учнів Загірненської гімназії, формування в них умінь і навичок здорового способу життя, організації корисного дозвілля та активного відпочинку, розвитку, відновлення фізичних і духовних сил, реабілітації та корекції здоров'я, виховання позитивних моральних і вольових якостей.

Освітня галузь **«Фізична культура»** складається з базового і шкільного компонента.

До базового компонента освітньої галузі **«Фізична культура»** належить об'єктивно необхідний для учня кожного класу обов'язковий рівень фізкультурної освіти (включаючи здоровий спосіб життя), профілактики захворювань, травматизму, умінь і навичок особистої гігієни та фізичної підготовки, без яких неможлива його повноцінна життєдіяльність незалежно від того, яку професію обере в майбутньому випускник школи.

Шкільний компонент освітньої галузі **«Фізична культура»** складено з урахуванням наявних запитів та інтересів учнів, природних умов їх проживання, стану здоров'я, фізичного розвитку, рухової підготовки, матеріальної бази школи, регіональних особливостей. Зміст цього компонента визначається учителями за погодженням з директором школи. Перевага надається національним рухливим іграм, вправам атлетичної гімнастики; засобам, що сприяють інтенсивному розвитку рухових властивостей; футболу тощо. Значну частину змісту цього компонента становлять фізичні вправи та види спорту, які традиційно проводяться в школі, а саме: гімнастика, легка атлетика, спортивні ігри (баскетбол, волейбол, футбол).

Освітня галузь **«Інформатична»** є важливою складовою частиною системи освіти та виховання учнівліцею, формування в них розвитку особистості учня, здатного використовувати цифрові інструменти і технології для розв'язання проблем, розвитку, творчого самовираження, забезпечення власного і суспільного добробуту, критично мислити, безпечно та відповідально діяти в інформаційному суспільстві. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з інформатичної освітньої галузі передбачають, що учень знаходить, аналізує, перетворює, узагальнює, систематизує та подає дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем, створює інформаційні продукти і програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці з іншими особами за допомогою цифрових пристроїв чи без них,

усвідомлено використовує інформаційні та комунікаційні технології і цифрові інструменти для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології, усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього природного середовища, дотримується етичних, культурних і правових норм інформаційної взаємодії.

Освітня галузь *«Соціальна і здоров'язбережувальна»*, метою якої є розвиток особистості учня, який здатний до самоусвідомлення, гармонійної соціальної і міжособистісної взаємодії, спрямованої на збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, дбає про безпеку, виявляє підприємливість та професійну зорієнтованість для забезпечення власного і суспільного добробуту. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів із соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі передбачають, що учень: турбується про особисте здоров'я та безпеку, уникає факторів ризику, реагує на фактори і діяльність, що становить загрозу для власного і суспільного життя, здоров'я, добробуту; визначає альтернативи, прогнозує наслідки, приймає рішення для власної безпеки та безпеки інших осіб, здоров'я і добробуту; усвідомлює цінність та дотримується здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризики для здоров'я і суспільства; виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки і добробуту власного та інших осіб. У 5-6 класах обрали інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» та етику. У 8 класі вводиться курс «Підприємництво і фінансова грамотність».

Освітня галузь *«Громадянська та історична»*, метою якої є розвиток особистості учня через осмислення минулого, сучасного та зв'язків між ними, взаємодії між глобальними, загальноукраїнськими і локальними процесами; формування ідентичності громадянина України, його активної громадянської позиції на засадах демократії, патріотизму, поваги до прав і свобод людини, визнання цінності верховенства права та нетерпимості до корупції. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з громадянської та історичної освітньої галузі передбачають, що учень мислить історико-хронологічно, орієнтується в історичному часі, встановлює причиново-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявляє зміни і тривалість у житті суспільства, мислить геопросторово, орієнтується в соціально-історичному просторі, виявляє взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього природного середовища, мислить критично, працює з різними джерелами інформації та формулює історично обґрунтовані запитання, мислить системно, виявляє взаємозв'язок, взаємозалежність та взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміє множинність трактувань минулого і сучасного та зіставляє їх інтерпретації, усвідомлює власну гідність, реалізує власні права і свободи, поважає права і гідність інших осіб, виявляє толерантність, протидіє проявам дискримінації, дотримується демократичних принципів, конструктивно взаємодіє з іншими особами, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством, долучається до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем, усвідомлює необхідність утвердження верховенства права і дотримання правових норм для забезпечення сталого розвитку суспільства. У 8 класі вводиться курс «Громадянська освіта»

II. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної

		мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).

		Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

1. організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
2. окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
3. предмети за вибором;
4. роботу в проектах;
5. позакласну навчальну роботу і роботу гуртків і клубів.

III. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, уроки -дистанційні..

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

IV. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти
Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

V. Перелік освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно- літературна
- Громадянська та історична
- Мистецька
- Математика
- Природнича
- Технологічна
- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Інформатична
- Фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

VI. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

VII. Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-8 класів .

У 2025/2026 навчальному році оцінювання учнів 5-8 кл. здійснюється відповідно до наказу МОН України №1093 від 02.08.2024 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання». Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.

Формувальне оцінювання може здійснюватися у формі оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів). Під час формувального оцінювання важливо формувати в учнів вміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання.

Тематичне оцінювання може здійснюватися на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання діагностичної (контрольної) роботи або без проведення такої роботи залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення оцінки за тему результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються.

Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання та результатів контролю груп загальних результатів навчання, відображених у Свідоцтві досягнень. **Свідоцтво досягнень** відображає результати навчальних досягнень учня/учениці з предметів інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2). Облік результатів тематичного, семестрового, річного оцінювання проводиться в класному журналі в окремих колонках без дати.

Оцінювання учнів 5-8 класів має бути зорієнтованим упершу чергу на обов'язкові результати навчання й орієнтири їх оцінювання, визначені Державним стандартом, та на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета.

Досягнення здобувачів 5-8 класу буде здійснюватися впродовж навчального року за бальною шкалою Ухвалою педагогічної ради (протокол №1 від 30.08.2024 року) затверджено форму Свідоцтва досягнень, що відображає результат навчальних досягнень учнів та інструменти формувального оцінювання: щоденник спостереження вчителя. Ухвалою педради (Протокол №1 від 29.08.2025 року) оцінювання результатів навчання з предметів за вибором «Основи християнської етики», етики «СЕМ» не буде. На основі освітньої програми складено навчальний план.

Загальні положення освітньої програми II ступеня (9 класи).

Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та на основі типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405.

Освітня програма базової середньої освіти (9 класи) окреслює підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, які подані в навчальному плані (таблиця 3);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм ;
- форми організації освітнього програм та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти;

- роботу в проектах;

- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 9 класу

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12 бальною шкалою.

Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах, за предметами.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: **початковий, середній, достатній, високий.**

I початковий рівень, коли у результаті вивчення навчального матеріалу учень:

- називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо;
- за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер. Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

З метою підвищення мотивації учнів до навчання, формування ключових компетентностей, підвищення об'єктивності оцінювання впродовж всього періоду навчання, градації значущості балів за виконання різних видів робіт можна застосовувати рейтингову систему оцінювання (наказом МОН №1009 від 19 серпня 2016 року «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»).

Загальні положення освітньої програми

III ступеня навчання (10-11 класи)

Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня (далі - Типова освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 (далі - Державний стандарт).

Типова освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції;

очікувані результати навчання учнів, пропонований зміст окремих предметів, логічну послідовність їх вивчення;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його керівник. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнів, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на вебсайті закладу освіти (у разі його відсутності - на вебсайті його засновника).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти, зміст навчальних предметів, логічна послідовність їх вивчення.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мови і літератури; суспільствознавство; мистецтво; математика; природознавство; технології; здоров'я і фізична культура. Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, затверджених Міністерством освіти і науки України. Перелік програм подано в таблиці 4. Тексти навчальних програм розміщено на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України.

В рамках навчальних програм подано: очікувані результати навчання (знаннєвий, діяльнісний, ціннісний компоненти); пропонований зміст предмета; реалізації в змісті предмета наскрізних змістових ліній; внесок предмета у формування ключових компетентностей (компетентнісний потенціал предмета).

Типова освітня програма забезпечує досягнення учнями/ученицями результатів навчання, визначених Державним стандартом, і ключових компетенцій, визначених Законом України "Про освіту".

Форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проектах; позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання, проектні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.

Формами організації освітнього процесу можуть бути різні типи уроків, практичні заняття, семінари, конференції, заліки, співбесіди, проекти (дослідницькі, інформаційні, мистецькі), сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель/вчителька визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України від 11 травня 2011 р. за № 566/19304), та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 р. № 1222.